

Daňový bonus na dieťa v roku 2023

Daňový bonus na dieťa (ďalej DB) je formou daňového zvýhodnenia, prostredníctvom ktorého si oprávnená osoba môže znížiť daňovú povinnosť. Nárok vzniká len tým, ktorí dosahujú tzv. aktívne príjmy. Aké podmienky platia v roku 2023?

Výška daňového bonusu

Výšku DB pre roky 2023 a 2024 upravuje prechodné ustanovenie § 52zpp ods. 4 zákona o dani z príjmov (ďalej ZDP). Odvíja sa od veku dieťaťa, pričom sú stanovené dve vekové pásma. DB na dieťa vo veku do 18 rokov je možné priznať maximálne vo výške 140 eur a nad 18 rokov maximálne vo výške 50 eur mesačne.

Pozor na základ dane

Nie každému prináleží DB v sumách uvedených v ZDP. Konečná výška, ktorá zamestnancovi patrí, závisí od jeho zárobku a počtu detí. DB je možné priznať v úhrne na všetky deti najviac do výšky určeného percenta základu dane (ďalej ZD) z príjmov podľa § 5 a § 6 ods. 1 a 2 ZDP. Percento je stanovené v § 33 ods. 6 ZDP v závislosti od počtu detí, ktoré zamestnanec vyživuje. Táto podmienka sa sleduje pri mesačnom aj ročnom uplatnení DB.

Základ dane zamestnanca predstavuje rozdiel medzi zdaniteľnými príjmami zo závislej činnosti a poistným a príspevkami, ktoré je povinný platiť (§ 5 ods. 8 ZDP).

Počet detí	% limit ZD
1	20 %
2	27 %
3	34 %
4	41 %
5	48 %
6 a viac	55 %

Príklad 1: Zamestnanec je odmeňovaný mesačnou mzdou v sume 700 eur. Mesačne si uplatňuje nezdaniteľnú časť ZD na daňovníka (410,24 €) a DB. Firma mu raz štvrtročne vypláca prémie vo výške 1 500 eur. Má 2 deti vo veku do 18 rokov. Na akú výšku DB má mesačne nárok?

V mesiacoch, keď má vyplatenú odmenu, jeho ZD činí 1 905,20 eura (zdaniteľný príjem 2 200 eur - odvody vo výške 294,80 eur). Za takýto mesiac má nárok na DB v plnej sume $2 \times 140 \text{ eur} = 280 \text{ eur}$ na dve deti (27 % zo ZD = 514,40 eura). V mesiacoch, v ktorých nemá vyplatenú prémie, má ZD vo výške 606,20 eura (zdaniteľný príjem 700 eur - 93,80 eura odvody) a DB je možné priznať len v sume 163,67 eura. To je maximum za daný mesiac na dve deti pri dosiahnutom ZD (27 % zo ZD 606,20 eura).

Podmienky uplatnenia

DB možno uplatniť na vlastné alebo osvojené dieťa, dieťa prevzaté do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia príslušného orgánu, alebo na dieťa druhého z manželov. Podmienkou je, že dieťa žije so zamestnancom v domácnosti a považuje sa za nezaopatrené. Štandardne ide o dieťa, ktoré nemá ukončenú povinnú školskú dochádzku, alebo sa sústavne pripravuje na povolanie štúdiom, alebo sa nemôže sústavne pripravovať na povolanie štúdiom pre chorobu alebo úraz, najdlhšie do dovŕšenia 25 rokov.

O uplatnenie DB musí zamestnanec požiadať. Mesačne sa o priznanie DB žiada prostredníctvom tlačiva vyhlásenie. Ak má zamestnanec viac zamestnávateľov, vyhlásenie v rovnakom období je možné podať len u jedného z nich. O uplatnenie DB v RZD sa žiada na tlačive. Žiadosť o vykonanie RZD, ktoré je možné predložiť ľubovoľnému zamestnávateľovi, od ktorého zamestnanec počas roka poberal zdaniteľné príjmy. V oboch prípadoch je potrebné predložiť aj doklady preukazujúce nárok (napr. rodný list dieťaťa, potvrdenie o návšteve školy, o poberaní prídavkov na dieťa). Na rovnaké dieťa si môže DB uplatniť len jeden z daňovníkov. Podmienky sa v tomto smere v roku 2023 nemenia.

Uplatniť mesačne, alebo ročne?

Zákon umožňuje uplatniť DB mesačne, alebo až po skončení roka. Pokiaľ zamestnanec spĺňa podmienky, vo všeobecnosti sa odporúča uplatniť DB mesačne. Konečné rozhodnutie často závisí od individuálnych preferencií zamestnanca (napr. viac mu vyhovuje jednorazovo vyplatená vyššia suma po vykonaní RZD a pod.).

